

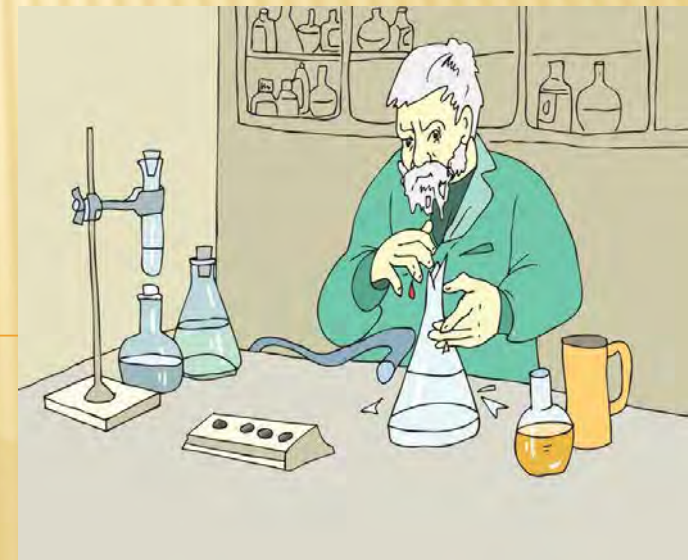
СУОП на підприємстві

**Войналович Олександр
Володимирович**

*завідувач кафедри охорони праці та
інженерії середовища НУБіП України*

За даними Міжнародного бюро праці у світі щорічно виникає:

- понад 250 млн. нещасних випадків на виробництві

Майже 350 тисяч осіб гине безпосередньо на виробництві

Майже 2 млн. осіб гине від наслідків виробничої діяльності

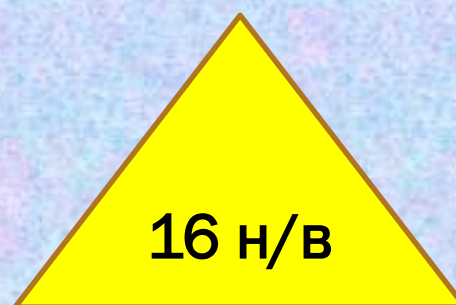
- **Аналіз причин виникнення аварій і надзвичайних ситуацій техногенного характеру за останні роки показує, що:**
- *майже половина випадків спричинена незадовільним технічним станом,*
- *значною зношеністю внаслідок закінчення нормативного строку експлуатації - нормативного ресурсу:*
 - споруд
 - конструкцій
 - обладнання
 - інженерних мереж

2 . Облік нещасних випадків

Країни ЄС
1 смертельний

Україна
1 смертельний

У зв'язку із статистикою, коли у Фонді соціального страхування від нещасних випадків стоять на обліку **1,5 мільйонів юридичних та фізичних осіб**, які використовують найману працю, а тільки **на 8-9 тисячах** підприємств фіксуються нещасні випадки, виникла ситуація, коли перестала діяти система матеріального стимулювання роботодавця за інвестування коштів в охорону праці.

Основна ідеологія СУОП

Ефективність управління охороною праці базується на загальному розумінні всіма учасниками виробничого процесу наявності ризиків виникнення травм та професійних захворювань.

Вимоги до СУОП

- СУОП на підприємстві повинна відповідати вимогам 13 ст. Закону "Про охорону праці"
- За умови адаптації до міжнародних стандартів СУОП повинна дотримуватися рекомендацій щодо побудови СУОП відповідно до стандарту серії OHSAS 18001 або **МОП - СУОП 2001 (ILO-OSH 2001)** при дотриманні вимог чинного законодавства

Відповідно до статті 13 Закону України „Про охорону праці” роботодавець повинен забезпечити функціонування СУОП.

Для цього він:

-
-
- **створює відповідні служби;**
 - **призначає посадових осіб, які забезпечують вирішення конкретних питань охорони праці;**
 - **затверджує інструкції про їх обов'язки, права та відповідальність за виконання покладених на них функцій.**

- Розробляє і затверджує положення, інструкції, інші акти з охорони праці, що діють у межах підприємства,
- забезпечує безоплатно працівників нормативно-правовими актами та актами підприємства з охорони праці;

Нормативно-правові акти з питань охорони праці

Стаття 27. Закону «Про охорону праці»
Нормативно-правові акти з охорони праці - це правила, **норми, регламенти,** положення, **станданти,** інструкції та інші документи, обов'язкові для виконання.

Проблеми що існують.

1. Значна кількість нормативно-правових актів, які включають в себе норми, регламенти, стандарти тощо.

Тільки Показчик нормативно-правових актів Держгірпромнагляду майже 850 правил, положень, інструкцій тощо. Разом з нормативно-правовими актами пожнагляду та СЕС їх кількість дорівнює 2,0 тисячам.

2. В ЄС питання охорони праці регулюються понад 220 нормативно-правовими актами - директивами, які умовно можна поділити на дві частини:

- Директиви, віднесені до першої частини, мають характер технічних вимог до промислової продукції та порядку її сертифікації.

- Директиви, віднесені до другої частини, містять вимоги :

- до роботодавців щодо забезпечення охорони праці на робочих місцях,
- до працівників щодо дотримання вимог безпеки та співпраці з роботодавцем,
- вимоги щодо соціального захисту, зокрема жінок, підлітків, осіб з фізичними вадами тощо.

Основні завдання СУОП

Професійний добір для працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки, з урахуванням стану здоров'я та психофізичних показників

Навчання та пропаганда знань з охорони праці

Безпечний стан обладнання

Безпечний стан технологічних процесів

Безпечний стан будівель та споруд

Забезпечення нормативних санітарно-гігієнічних умов праці

Наявність засобів індивідуального захисту

Оптимальний режим праці та відпочинку

Лікувально-профілактичне обслуговування працюючих

Санітарно-побутове обслуговування

Основні функції СУОП

Система організації та координації робіт (1. Обов'язки з питань охорони праці працівників. 2. Обов'язки структурних підрозділів неосновного виробництва. 3. Порядок інформування працівників про стан охорони праці. 4. Порядок навчання з питань охорони праці. 5. Порядок медоглядів. 6. Порядок забезпечення ЗІЗ. 7. Порядок вводу в експлуатацію і виведення в ремонт обладнання.)

Система обліку, аналізу та оцінки стану гігієни та безпеки праці

Визначення політики

Система планування профілактичних заходів для підвищення рівня безпеки виробництва

Система контролю планових показників та аудит всієї системи

Система коригуючих та упереджуючих дій та можливість адаптації до обставин, які змінюються

Система заохочення працівників

Стандарт серії OHSAS 18001

“Система менеджменту охорони здоров’я та безпеки персоналу”

Стандарт широко використовується у всьому світі і вважається одним із самих досконалих стандартів по організації менеджменту з питань охорони праці.

- ✓ Відповідно до нього система управління охороною праці будується на ідентифікації та оцінці ризику небезпек виникнення нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.
- ✓ Впровадження стандарту OHSAS 18001 дає можливість раціонально
- ✓ використовувати кошти, спрямовані на охорону праці.

Що дає впровадженні СУОП для покращення бізнесу?

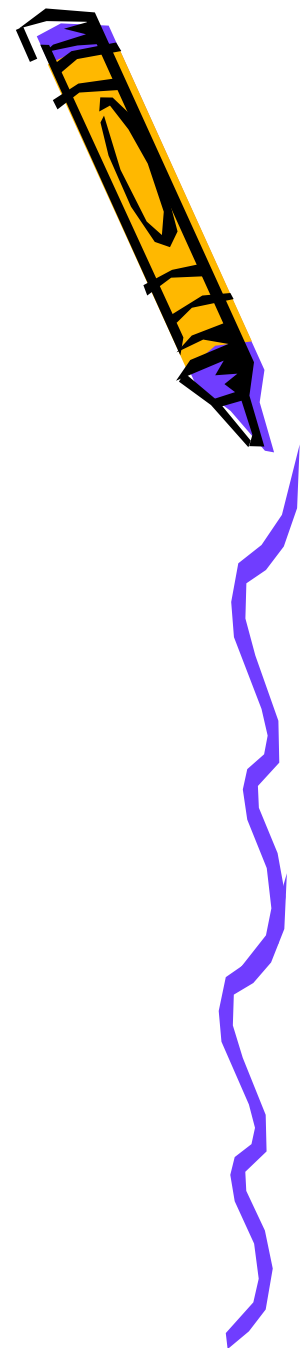
➤ Збереження кваліфікованих кадрів

➤ Мінімізацію фінансових витрат, які виникають внаслідок небажаних подій

➤ Підвищення іміджу фірми

За рахунок чого це досягається?

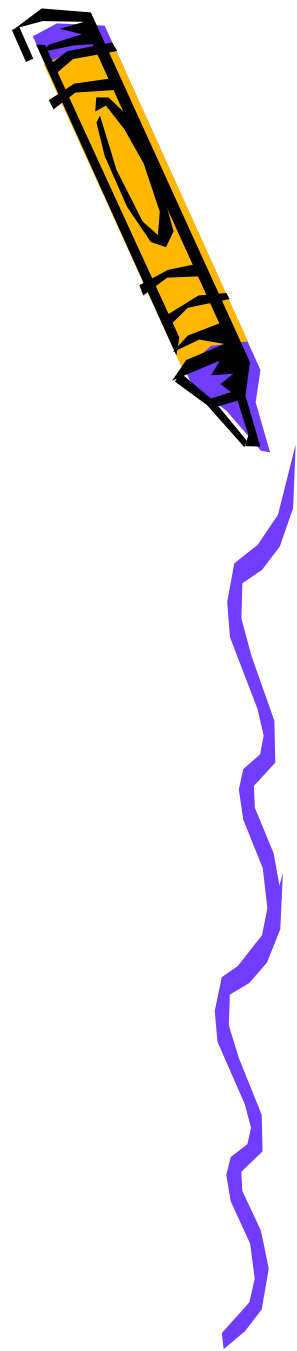
- Встановлення контролю за рівнем нещасних випадків та аварій
- Усунення помилок в управлінні і як наслідок – усунення помилок в діях окремих працівників
- Участі всього персоналу підприємства в удосконаленні стану умов та безпеки праці

Мета впровадження СУОП:

- зменшення рівня виробничого травматизму та професійних захворювань;
- раціональне використання фінансових потоків, спрямованих на охорону праці;
- зменшення страхових виплат під час укладання договорів про страхування основних фондів та об'єктів підвищеної небезпеки;
- підвищення якості продукції, що виробляється.

ЗАВДАННЯ СУОП

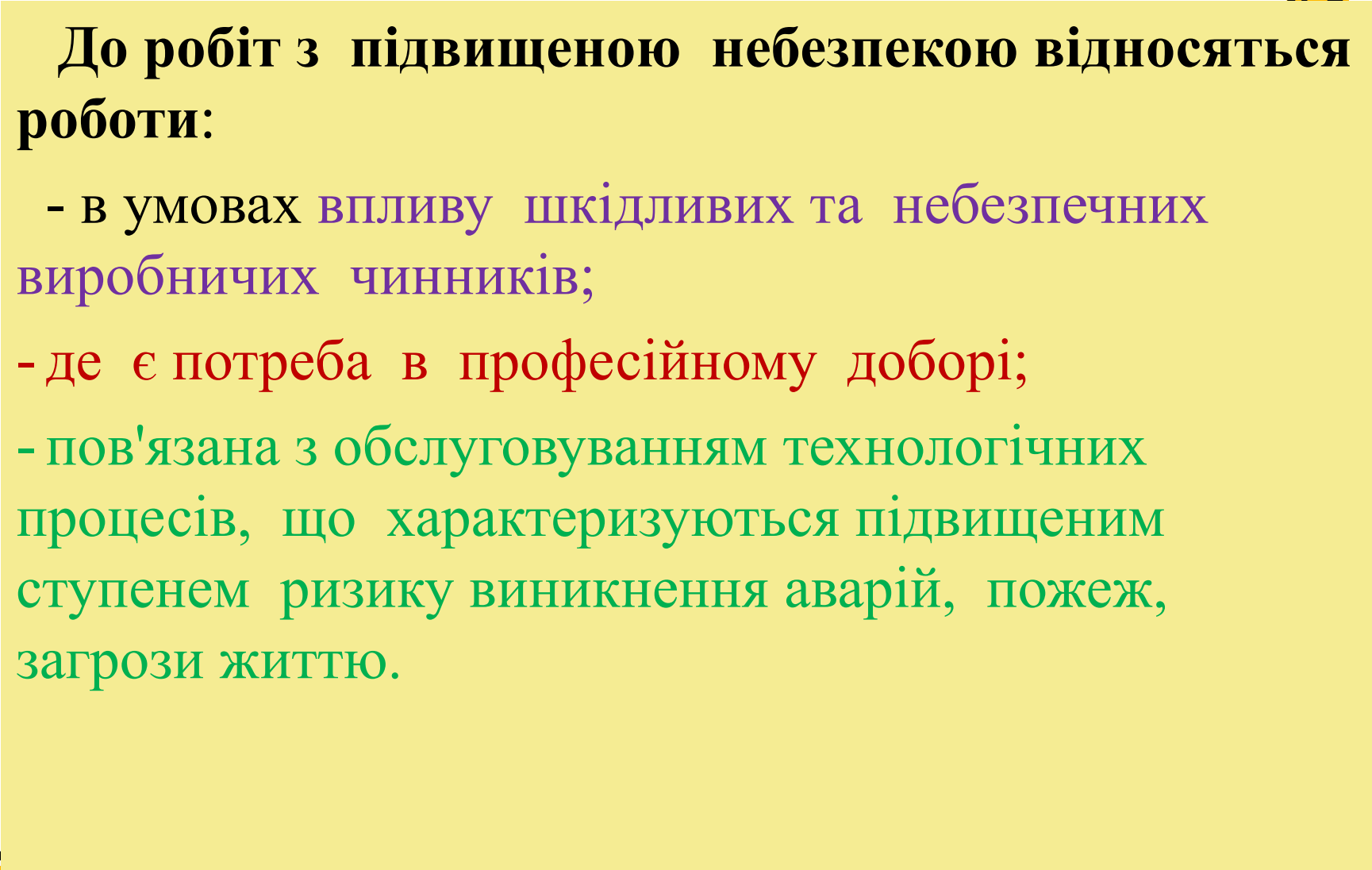
Професійний добір для працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки, з урахуванням стану здоров'я та психофізіологічних показників

Стаття 5 Закону України ‘Про охорону праці

До виконання робіт підвищеної небезпеки та тих, що потребують професійного добору, допускаються особи за наявності висновку психофізіологічної експертизи.

До робіт з підвищеною небезпекою відносяться роботи:

- в умовах впливу шкідливих та небезпечних виробничих чинників;
- де є потреба в професійному доборі;
- пов'язана з обслуговуванням технологічних процесів, що характеризуються підвищеним ступенем ризику виникнення аварій, пожеж, загрози життю.

Наказ МОЗ України від 21.05.2007 р. №246
“Про затвердження Порядку проведення
медичних оглядів працівників певних
категорій”

п.2.13. “Працівники, зайняті на роботах, що
потребують професійного добору, повинні
надати Комісії, яка проводить медичний
огляд, висновок психофізіологічної
експертизи”

Професійний психофізіологічний добір
(періодична психофізіологічна експертиза) є
складовою частиною попередніх та
періодичних медичних оглядів.

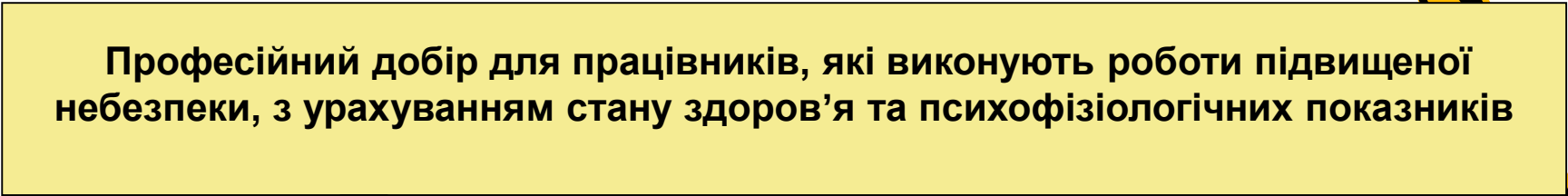
Перелік робіт, де є потреба у професійному доборі,
затверджений спільним наказом МОЗ та
Держнаглядохоронпраці від 23.09.94 N 263/121

1. Усі види підземних робіт
2. Робота в кесонах, барокамерах, замкнутих просторах
3. Водозапірні роботи
4. Роботи на висоті, верхолазні роботи, роботи пов'язані з підйомом на висоту
5. Роботи по обслуговуванню діючої електроустановки напругою до і вище 1000 В та виконання в них оперативних переключень, на лагоджувальних, монтажних робіт та високовольтних випробувань, роботи під напругою в електроустановках до і вище 1000 В, роботи пов'язані з діючим енергетичним обладнанням.
6. Роботи, пов'язані із застосуванням вибухових матеріалів, роботи у вибухо- та вогнебезпечних виробництвах
7. Роботи, виконання яких передбачає носіння вогнепальної зброї
8. Аварійно-рятувальні роботи та роботи по гасінню пожеж
9. Роботи, пов'язані з управлінням наземним, підземним, повітряним та водним транспортом

Перелік робіт, де є потреба у професійному доборі,
затверджений спільним наказом МОЗ та
Держнаглядохоронпраці від 23.09.94 N 263/121

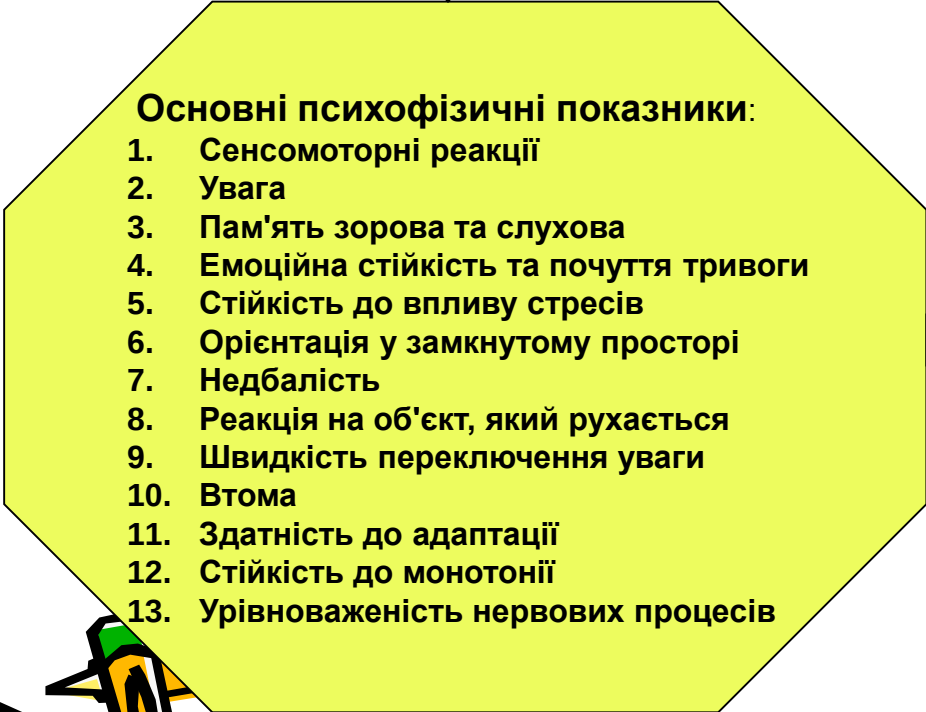
10. Роботи, пов'язані з нервово-емоційним напруженням (авіадиспетчери, диспетчери по управлінню рухом залізничного транспорту, оператори енергетичних систем)
11. Роботи по технічному обслуговуванню і експлуатації компресорних, нафтонасосних та газорегуляторних станцій, лінійних систем магістральних нафто- і газопроводів
12. Роботи, пов'язані з бурінням, видобутком та переробкою нафти, газу, конденсату та підготовкою їх до транспортування та зберігання
13. Роботи, які безпосередньо пов'язані з виробництвом чорних та кольорових металів

Примітка: Перелік робіт є керівним документом для підготовки переліку професій, де є потреба у професійному доборі.

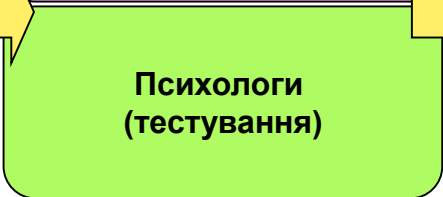
Професійний добір для працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки, з урахуванням стану здоров'я та психофізіологічних показників

Основні психофізичні показники:

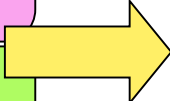
-
1. Сенсомоторні реакції
 2. Увага
 3. Пам'ять зорова та слухова
 4. Емоційна стійкість та почуття тривоги
 5. Стійкість до впливу стресів
 6. Орієнтація у замкнутому просторі
 7. Недбалість
 8. Реакція на об'єкт, який рухається
 9. Швидкість переключення уваги
 10. Втома
 11. Здатність до адаптації
 12. Стійкість до монотонії
 13. Урівноваженість нервових процесів

**Лікарі
(медогляд)**

**Психологи
(тестування)**

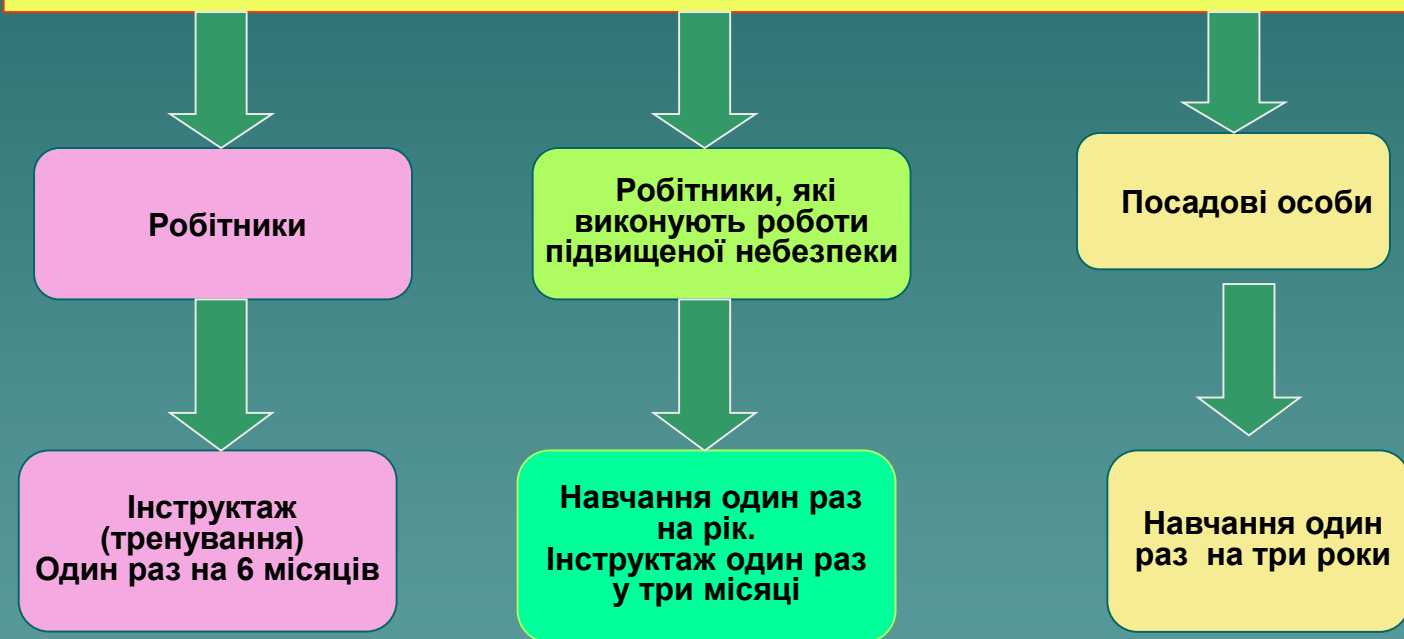

Працівник

Навчання та пропаганда знань з охорони праці

Подготовка осуществляется бесплатно и в рабочее время и охватывает представителей комиссии по охране труда

3. Навчання з питань охорони праці.

Проблеми з якістю навчання існують:

- 3.1. При первинній та повторній підготовці фахівців з питань охорони праці.
 - 3.2. При щорічному навчанні працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки.
 - 3.3. При проведенні повторних інструктажів
-

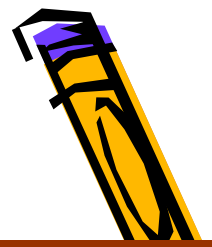

3.1. Первинна та повторна підготовка посадових осіб з охорони праці

Негативність підготовки посадових осіб з питань охорони праці характеризується такими факторами:

- Відсутністю вхідного тестування та можливості створення індивідуальних програм для слухачів в залежності від їх рівня знань.
- Лекційним викладанням вимог нормативно-правових актів, кількість яких занадто велика.
- Стислістю терміну первинного навчання.
- Відсутністю системи дистанційного навчання.
- Відсутністю системи поетапного засвоєння матеріалів.

3.2. Щорічне навчання працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки.

Недоліки щорічного навчання цієї категорії працівників на середніх та малих підприємствах характеризуються:

- Відсутністю якісної системи навчання.
- Формальністю при перевірці знань.

3.3. Проведення повторних інструктажів з питань охорони праці

Недоліки при проведенні повторних інструктажів з питань охорони праці характеризуються такими факторами:

- Великим обсягом змісту, викладеного в інструкціях і неможливістю вивішування їх на робочих місцях для звертання уваги працівника на найбільш небезпечні ризики, що мають місце.
- Формальним проведенням інструктажів без тестування робітників на знання вимог безпеки.

Пропаганда і агітація з охорони праці

- Одним із важливих засобів роз'яснювальної та навчально-виховної роботи **є пропаганда та агітація в галузі охорони праці** які відіграють важливу роль у формуванні у працівника розуміння небезпеки та вжиття заходів щодо уникнення невиправданих ризиків.
- **Пропаганда** спрямована в першу чергу на переконання конкретного індивідуума.
- **Агітація** спрямована на вплив на відповідну групу людей.

Пропаганда

- Пропаганда передбачає детальне, ретельне обговорювання кожної із проблеми.
- Першорядна мета пропаганди полягає у впливі на свідомість людини, у збагаченні її спеціальними знаннями.

- Основні форми пропаганди

1) 1) Усна.

2) До неї відносяться:

лекції, курси, консультації, конференції.

2) Письмова.

До неї відносяться:

книги, брошури, статті у газетах та журналах.

3) Наочна.

До неї форми відносяться:

кінофільми, відеофільми, демонстраційні стенди.

Агітація

Агітація в галузі охорони праці не ставить за мету надати детальні знання, а **виділяє** якусь одну сторону вже відомої проблеми та звертає на неї увагу.

Основні форми агітації:

1) Усна. До неї відносяться:

контроль, аудит.

2) Письмова. До неї відносяться:

інформаційні листи.

3) Наочна. До неї відносяться **плакати.**